

Mediawijsheid: van 0 tot 100

De digitale uitdagingen waar Nederland voor staat vragen om een grotere inzet op mediawijsheid. Netwerk Mediawijsheid wil de komende jaren met de 'Routekaart Nederland Mediawijs' versnellen en verbreden, zodat we alle Nederlanders van 0 tot 100 jaar kunnen bereiken. We vragen daarvoor uw steun: reis met ons mee en geef mediawijsheid een plek in uw verkiezingsprogramma!

Datum: juli 2020

Betreft: input voor Tweede Kamerverkiezingen 2021

Afzender: Netwerk Mediawijsheid

Meer informatie: Mary Berkhout-Nio, programmadirecteur Netwerk Mediawijsheid

Mediawijsheid: belangrijker dan ooit

De gemiddelde Nederlander besteedt per dag meer tijd aan (sociale) media dan aan slapen. Niet alleen omdat het leuk is, kansen biedt en we er onze sociale contacten mee kunnen onderhouden. Ook omdat het moet. Steeds meer zaken regel je als burger online. En door de coronacrisis is ons leven in een digitale stroomversnelling gekomen. We leren en werken online, krijgen digitale zorg en de afhankelijkheid van (sociale) media is vergroot. Deze ontwikkelingen zullen doorzetten. Het hebben van mediawijze vaardigheden bepaalt dan ook in toenemende mate of iemand zich in onze samenleving kan (blijven) redden.

Mediawijsheid: basis voor een stabiele samenleving en democratie

Snelle medialisering en digitalisering brengen kansen, maar ook uitdagingen met zich mee. De schaduwkanten van (sociale) media worden steeds zichtbaarder. Van pesten en nepnieuws tot radicalisering en cybercrime: het kan serieus fout gaan in media. Zo wordt de coronapandemie vergezeld door een [infodemie](#): een overvloed aan informatie én misinformatie. Deze ontwikkelingen kunnen onze samenleving en democratie ontwrichten en het publieke en wetenschappelijke debat doodslaan. Overheden en adviesraden wijzen dan ook op het belang van het digitaal weerbaar maken van burgers. Alleen met de nodige mediawijze vaardigheden kunnen we deze risico's beheersen en zorgen dat iedereen mee kan doen.

42% van de Nederlanders is onvoldoende mediawijs

Een mediawijze samenleving is dus van groot belang. Helaas zijn we daar nog niet. Een groot deel van de bevolking beschikt over basale digitale vaardigheden ('knoppenkunde') die het mogelijk maken om digitale apparaten te bedienen en simpele handelingen uit te voeren. Met mediawijze vaardigheden, die Nederlanders in staat stelt om digitale kansen te pakken, op allerlei terreinen van digitalisering te profiteren en bewust om te gaan met de keerzijde van sociale media is het een stuk slechter gesteld. [Onderzoek](#) laat zien dat 5 miljoen volwassenen in Nederland niet mediawijs zijn. Zij weten bijvoorbeeld niet wat een algoritme doet en wie ze online kunnen vertrouwen. Ook [jongeren](#) zijn minder digitaal vaardig dan zij zelf denken. Speciale aandacht verdient de groep 'kwetsbaren'. De coronacrisis maakt nog zichtbaarder dat juist zij grote problemen hebben.

Veranker mediawijsheid in de NL Digitaliseringsstrategie

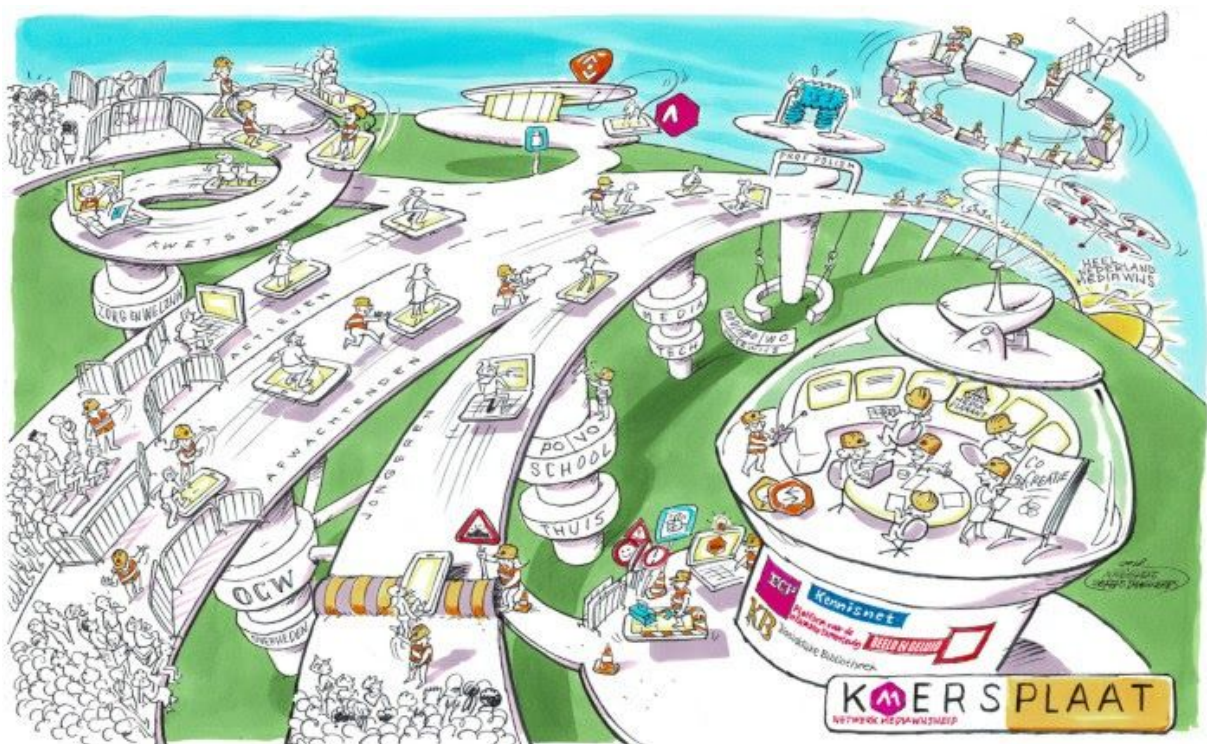
Nederland heeft grote digitale ambities. Voorwaarde voor succes is dat iedereen digitaal vaardig is en iedereen digitaal kan meedoen. Digitale inclusie en digitale vaardigheden hebben dan ook een prominente plek in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie. Aandacht voor mediawijsheid in deze strategie is nog

bepikt. Er is nog onvoldoende kennis over mediawijsheid als belangrijk set vaardigheden binnen digitale geletterdheid. Deze onbekendheid met mediawijsheid is een gemiste kans. Voor digitale geletterdheid is méér nodig dan het aanleren van basale digitale vaardigheden binnen het economische domein. Onderzoek laat zien dat voor duurzame inclusie van burgers juist een integrale aanpak nodig is die aansluit op álle aspecten van het gewone, dagelijks leven. Mediawijsheid is daarmee een belangrijke factor voor het slagen van digitaliseringsplannen en verdient een prominente plek in de Nederlandse digitaliseringsstrategie.

Routekaart: Nederland Mediawijs

Netwerk Mediawijsheid heeft een routekaart ontwikkeld met de bestemming 'Nederland Mediawijs'. We willen dit langs drie lijnen bereiken; kinderen & jongeren, kwetsbaren en volwassenen.

[Klik op de afbeelding om de interactieve koersplaat te openen](#)

Kinderen & jongeren: Netwerk Mediawijsheid zet zich al jaren in om jongeren mediawijs te maken, met steun van het ministerie van OCW. Met mooie resultaten. Veel jongeren, ouders en professionals zijn bereikt met campagnes, de game MediaMasters en diverse tools. De komende jaren is verankering van mediawijsheid in het nieuwe kerncurriculum in het primair- en voortgezet onderwijs van belang. Tot het nieuwe curriculum volledig is geïmplementeerd streeft Netwerk Mediawijsheid ernaar dat elk kind een robuuste basis meekrijgt aan mediawijsheid. Extra aandacht

voor scholing op het gebied van desinformatie en balans is daarbij noodzakelijk (want 'verkeerd' mediagebruik start als je jong bent).

Kwetsbaren: De groep kwetsbaren is een verzameling van een groot aantal verschillende groepen mensen die om uiteenlopende redenen extra kwetsbaar zijn. Denk aan mensen met een (licht) verstandelijke beperking, een fysieke beperking, mensen die in armoede leven of eenzaamheid ervaren zoals soms bij senioren. Deze groep ondervindt grote problemen en het ontbreekt aan gepast aanbod voor steun en scholing. Om te zorgen dat deze groep niet buiten de boot valt is meer aandacht, maatwerk en een integrale aanpak vanuit verschillende overheden nodig.

Volwassenen: Een deel van deze groep - de Afwachtenden - 'gelooft het wel' en dreigt af te haken. Het andere deel - de Actieven - wil graag maar maakt nog onvoldoende gebruik van alle mogelijkheden. Om beide groepen mee te krijgen zetten we in op meer bewustwording en stimulans van volwassenen om zelf aan de slag te gaan. Daarbij wordt aangesloten bij de interesses binnen de leefwereld van mensen. Specifieke aandachtspunten zijn verder het vergroten van digitale veiligheid bij thuiswerken en digitale inclusie.

Accelereer Netwerk Mediawijsheid!

Netwerk Mediawijsheid is een onafhankelijk publiek-privaat netwerk dat zich al jaren succesvol inzet voor het vergroten van mediawijsheid bij kinderen. Netwerk Mediawijsheid bestaat uit meer dan duizend organisaties die zich inzetten op gebied van mediawijsheid. Dat zijn onder meer bibliotheken, culturele instellingen, mediacoaches, lesmateriaal aanbieders, onderzoeksinstituten, ict-bedrijven, mediaproducten en -platformen, onderwijsinstellingen en zorg en welzijnsorganisaties.

Netwerk Mediawijsheid geldt in Europees verband als 'best practice', met een voortrekkersrol binnen de EU-Media Literacy aanpak. Sinds 2019 richt het netwerk zich ook op kwetsbaren en volwassenen. We zijn goed op weg. We betrekken nieuwe partners en met de oprichting van de Wetenschappelijke Raad voor mediawijsheid is er een stevige verbinding gekomen tussen de activiteiten van het netwerk en kennis en onderzoek. Maar het is niet genoeg. De uitdagingen waar Nederland voor staat vragen om een grotere inzet op mediawijsheid.

Netwerk Mediawijsheid wil daarom de komende jaren met de 'Routekaart Nederland Mediawijs' versnellen en verbreden, zodat we alle Nederlanders van 0 tot 100 jaar kunnen bereiken. We vragen daarvoor uw steun: reis met ons mee en geef mediawijsheid een plek in uw verkiezingsprogramma!

Voor meer informatie: Mary Berkhout-Nio, programmadirecteur Netwerk
Mediawijsheid
T: 06-42482416
E: mary.berkhout@mediawijzer.net

Over Netwerk Mediawijsheid

Netwerk Mediawijsheid wordt aangestuurd door vijf organisaties uit het netwerk. De Kernpartners zijn: Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, ECP | Platform voor de InformatieSamenleving, Human, Kennisnet en de Koninklijke Bibliotheek.

Deze vijf organisaties zijn verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de activiteitenplannen van het programma. Lees over de missie, organisatie en activiteiten van het netwerk op: mediawijzer.net/over-netwerk-mediawijsheid.

Voor meer over mediawijsheid, zie ook onze websites:

- voor brede publiek <https://www.mediawijsheid.nl/>
- voor jongeren 10 jaar en ouder <https://www.hoezomediawijs.nl/>
- voor netwerkpartners: <https://www.mediawijzer.net/>

